

CANADA.

THE SWEDISH WEEKLY.

Årg. XI Nr. 19

WINNIPEG, MAN., TORSDAGEN DEN 13 MAJ 1903

Löp. Nr. 571

Canada-Nyheter.

Dubbelspårig kommer den nu påbörjade järnvägen mellan Elkhorn och Kirkella att bli.

Förleden vecka usket påstod från Fort William 1,079,000 bushels hvete.

För homesteads i Saskatchewan har i Prince Albert inlämnats 388 ansökningar under april månad.

Allan Linens Angare "Tand" är nu på väg till Montreal med 120 första, 29 andra och 1,175 tredje klassens passagerare ombord.

Navigationen på Lake of the Woods har nu öppnats och färjängarna Argyle har börjat sina reguljära turer mellan Rat Portage, Norman och Keewatin.

Skuren i stycken blev i lördags D. J. Morrison, då han under sin tjänstgöring vid C. P. R. järnvägen, rådde falla mellan vagnarna på ett i gång varande tåg.

Åtskilliga "prarie-skönare" passerade förra veckan Qu'Appelle. De kommo alla från F. S. och sågdes af farmare därifrån, som nu komma för att bosätta sig i Canada.

August Studeberg från Qu'Appelle som tagit sig för, att i förra veckan göra upp en tid ut på pra'ien, utan att sedan se affe-den, fick för sin oforsigtighet plikt-på \$25, honon till trafik och andra till varnagel.

I High Bluff såld basug Miss J. Murray, som det påstods, af naturliga orsaker. Nu har emellertid ett rykte spridit sig, att något mystiskt förgiftat hemmesdöd, hvar för coronen utsänds för att undersöka dödsorsaken.

På torsdag och fredag följden vecka ankom till North Point, N. W. T. 750 sätlare från Förenta Staterna. De flesta voro från Iowa. Ett sällskap från Des Moines kom i privat vagn, och ligga nu i underhandling om inköp af fle. store jeo. d. g. endomar.

Onistor från ett af C. P. R. lokomotiv satte i förra torsdags på en, Mr. Ryan tillhörig ladugård i Molson. Elden grep med sådan hastighet omkring sig att det var med nöd man kunde rädda bostadshuset, samt en del kreatur. En pony omkom i lägnan och omkring 200 bushels hafn samt hö och foder förstördes.

"Sådant läder skall sådan smörja ha". John Simpson i Regina, blev i lördags dömd till \$300 böter och sex månaders fängelse för rusdrycksförsäljning till indianer. Alex. Dumont fick plikt-på \$100 och tre månader för samma brott. Dessutom blefvo Charly Raf, Hvidslande Molnet, Hvita Skyn, Solnedgången och Pat Piggsvin dömda till fängelse för det de innehåft eldvatten, och Lilla Sko Squaw fick plikt-på \$25 för samma förseelse medan en annan Squaw, Spetsiga Mössan, frikändes.

Ottawa, Ont., den 10 maj. Vid helt fyrstiden utbröt eld i J.

R. Booths brädgård som är belägen väster om Preston street, och kl. 7 hade redan sju kvarter från C. P. R. öfverfarten i söder till Elm street i norr, och från stadsgränsen i väster till Division str. i öster, blifvit lågornas rot. Ungefär 200 hus ha förstörts afven som flere hundratusen dollars värde af virke. Vattenverkets hufvudpipa var sönder och trycket på vattnet, var så godt som intet. Milisen hade blifvit utkallad. Öfver 2,500 personer, bland dessa 500 familjer, 200 husvillor. I stället för ett folk klädt i söndagskläder syntes karavaner af vagnar, bortförande hvad, af möbler och husgeråd, som kunde räddas undan det härjande elementet. Ljudet af trumpet signaler och alarmlockor kallande till hjälp, samt stegen af den i sprängmarch ankommande milisen som blifvit utkallad för att bistå brandkåren, och för att hålla vakt och ordning. Eldsläckningsarbetet gick raskt och så snart vattenpipan blifvit lagad lyckades man, sedan man an en mil i tykamt blifvit ödelagd och efter sju timmars hårdt arbete, hejda eldens framfart. I kyrkorna voro endast några få men i skolor, och dessa blefvo af de tjänstgörande prästerna uppmanade att hjälpa till vid räddningsarbetet. Så länge det var dagsljus kunde ej mycket mer än de oöfentliga rökmolnen ses, men då mörkret inbröt gaf de brinnande rökneina en storartad, om och hemsak, anblick. Det hela syntes som ett hot af eld med en och annan brinnande byggnad som stod ut liksom i relief medan här och där syntes ruinerna af de år 1900 förstörda residensen, som jätteskeletter resa sig ur eldsvet. Vid 8-tiden antandes Somerest byggnad öfver C. P. R. och C. A. R. spåren, och bildade ett storartad sceneri. Travirket kastade flammorna högre och högre, liksom utmanande mot himmelen, medan det skraporna materialet brann med en förfarande våldsambhet. Man är nästan saker på att elden uppkommit genom mörbrand. En man, vid namn John White som för nio år sedan blifvit dömd till 10 års straffarbete för anläggande af mörbrand i Booths brädgård, hade just blifvit utsläppt på pörel och hade varit sedd i närheten af platsen där elden hade sitt utbrott. Han är nu under arrest.

I måndags befolkades ånyo staden Frank, som under nio dygn varit tom och öde. Då minister Haultain förklarade staden ånyo öppen, så hade han försigtigtvis att "som det syntes för tillfället var det ingen öfverhängande fara men att guvernementet ej kunde garantera för att ej vidare olyckor skulle kunna inträffa, så att de som ånyo inflyttade i staden fingo göra detta på sin egen risk." Handelsbutikerna öppnade åter sina affärer och några af inebånarna ha inflyttat i sina hus, men en stor del stanna dock i Blairmore, åtminstone öfver sommaren.

Strejken i Montreal. Någon öfverenskommelse mellan de båda motståndarna tycktes vara utom möjlighetens gränser. Båda parterna sade sig ej vilja eller kunna

ge efter en tumhord på sina fordringar och under tiden var det allmänheten som fick sitta emellan. Egarna hade sändt till England efter nya arbetare (en sak som voro omöjlig i F. S. ty der förbjuder lagen importering af arbetare) och som svar derpå hälls arbetare sysselsatta vid byggnader strejkat. På söndagsnatten uppdrogs en ny öfverenskommelse som vid måndagens möte antogs af de strejkande och nu är allting ånyo lif och verksamhet. Unionisterna ha jämkat en del och så ha dockegarna. Unionisterna få bära sina märken under arbetet men bolagen få förhyra hvilka arbetare de vilja. Bast som det är på båda hållen.

Ett skeppsvarf med torrdocka kommer att uppföras i Sydney, Nova Scotia, af Dominion Iron and Steel company. Bolaget erhåller från staten \$250,000 och från guvernementet \$100,000 för bygandet af skeppsdockan och \$1,000,000 af regeringens för uppförandet af torrdockan.

Under en längre tid har från Lac du Bonnet inkommit den ena rapport efter den andra att rusgifvande drycker olagligt höls till salu inom stadens hank och stor utan att man kunde säga hvar. Provinsmyndigheterna beslöt till slut att ditta ända en person för att undersöka hur egentligen saken kunde förhållas sig. Polisregistrat McMicken för dit och fönn tre sköldiga till olaga utskänkning. En C. Bernard fick plikt-på \$100 samt \$20 i rättegångskostnader. Två andra s upp på \$50 och \$10 "kost" såvida de inte föredrogo två månaders sommarböje. Detta lastiga inripande af rättsvisan torde noz skrämma alla "blinda grisar" på dykten, för en tid åtminstone.

En af dem som explorerat landet genom hvilket G. T. Järnvägen kommer att gå beskriver dess förtjänster med stor entusiasm. Han säger bland annat "Det har icke sin like i vesteren, och när det blir byggt och brukat blir det ett af de rikaste land i världen. På hvilken plats än Grand Trunk järnvägen skall öfvergå Peace floden kommer att uppväxa en stad, som i vesteren endast kan öfverträffas af Winnipeg, de stora kuststäderna ej undantagna. Två andra städer af betydelse kommer också att byggas, en vid kusten och en vid Stewart sjöns stränder, hvilken sednare är centrum för ett bördigt och rikt land. På denna sträcka finnes kol, järn, fotogen och salt samt olika mineralier, utmärkt timmer land samt 15,000,000 acres hveteland som endast väntar på plogen för att frambringa omkring 300,000,000 bushels säd."

En bromsare vid G. T. Järnvägen öfverfördes och dödades i måndags i Windsor, Ont.

Fran utlandet.

President Roosevelt har under sin resa i F. S. blifvit emottagen med den mest tilltalande uppmärksamhet från allmänhetens sida och högtidliga fastligheter ha arrangerats hvarhelst han dragit fram. Nu sednast i San Francisco

har man öfverhjudit hvarandra i att hedra den första ambetsmannen i unionen.

En engelsk öflogsman, som för närvarande ligger i hamnen, hade sändt sina sjöman att psadera tillsammans med de amerikanska för att hedra republikens president.

Som vi förutspådde i förra numret har Ryssland, sin vana trogen, dragit tillbaka både sina hoteber mot Kina och sina trupper från New Chwang. Det var ju heller inte annat att vänta. Lilla Japan sakrig, England sa' stå på dig du folk af blomstens rike, och om du är förliten att säga björn ensam så ska' vi vara med på ett h rn, och så snart Förenta Staterna genom sin minister fick höra åt hvilket håll ryska diplomaten lutade fick Ryssland det visa rådet att indraga klorna så länge, hvilket visa råd det ock tog ad notam. Nu återstår det att se om Englands halt' är nog för att hålla Nalle äfven från Persiska viken.

Japanserna äro inte alls belättna med den vändning, som sakerna nu tagit och hoppas fortfarande att deras medfärdare om makträtten i Formos-kanalen skall ge minsta tecken till "oegentligheter", för då smäll er det, så åtminsone är stämningen för nå varande bland folket i Japan.

Oroligheterna inom Ryssland fortfarande. Vid ett rättslagsmål i Kronstad mellan soldater och matroser hafva 60 män dödats.

Vid de antisemitiska demonstrationerna i Kischinov dödades 25 personer, under det att 75 blefvo häktade och omkring 2,000 lätt sårade.

Under påskveckan häktades i Warschau 150 personer, hvilka förts till citadellet. Från Weichselguvernementet har likaledes en mängd häktade förts till citadellet. Häktningarna äro ha sin grund i polsk "regitation".

Och så ha vi ställningen i vårt gamla systerland Finland, som blir värre dag från dag. Landsförvisningar af Finlands bästa och äldste söner äro nu till ordningen för dagen.

Från det öst-russiska hovet äro stående kretsar meddelas nu, enligt ett Wientelegram, att det nu är fullkomligt säkert att prinsessan Louise af Toskana till hösten kommer att gå i kloster.

Från Paris telegraferas: En polisman har under häftig snöyra uppläst upplösningsdekreteret framför kartusianernas kloster, som ligger i en vild bergstrakt. Munkarna ha barrikaderat sig, och man torde bli nödsakad att spränga en mängd dörrar för att komma i förbindelse med dem.

I Nantes tillställes demonstrationer mot munkarna. Då folkmassan slog in fönstren i ett kloster, gjorde munkarna et utfall, beväpnade med knölpåkar. Under striden sårades 9 personer lifsfarligt.

Äfven i Angers föranledde stängningen af kapucinerklostret demonstrationer och slagsmål, hvarvid flere personer sårades.

Två tusen ar betslösa jordbruksarbetare ha dragit genom gatorna i Cordova, i Spanien- uppmanat

till allmän strejk och tillställt ordningar. Under en sunmanstötning med polisen blefve flera personer sårade.

Staden har förklarats i belägringstillstånd. Oroligheterna äro en följd af att skörden förstörts af torkan och gräshoppor i Andalusien och större delen af Castilien, i hvilka provinser stor nöd råder.

Det telegraferas från Hongkong: Efter hvad som nu upplyses, har explosionen i den stora arsenalen i Kanton förorsakats af kinesiska ambetsman. Dessa hade stulit en mängd krut från arsenalen och sålt det till rebelerna. Vicekonungen hade med anledning af krutets försvinnande förordnat om undersökning. Då lito ambetsmännen hela arsenalen spränga i luften, för att deras stöld ej skulle kunna konstateras.

Det meddelas från Monte Leone: Samtliga präster vid domkyrkan ha börjat strejk, emedan biskopen till deras kollega antagit en ung präst från ett annat distrikt.

Vatikanen har hotat prästerna med exkommunicering, utan att detta dock ledd till något resultat.

Svenske ministern i Rom inkom i januari i år med en framställning om, att medel borde beviljas, förslagsvis 2,500 kr., till afskrifvande af omkr 200 handlingar rörande Sverige i vatikanska arkivet och afseende tiden 1503 till reformationen. De nödiga afskrifterna af handlingar före 1503 verkställdes 1894-1900. Nu har k. mt anvisat 300 kr. under forskotttitel till ifrågavarande afskrifter.

Man kommer nu att försöka upp-nå nordpolen med hjälp af en för ändamålet särskildt konstruerad undervattensbåt. Likaledes skall den trådösa telegraferingen komma till användning på ett nytt och original sätt.

Ledarna af expeditionen äro dr Scholl från München och dr Anschutz Kaempfe i Berlin. Den senare har fått tillräckligt finansiellt understöd för konstruktion af sin nya undervattensbåt, som skall framtränga inunder isbergen till de isubdda regionerna längst i norr.

Till hjälp af expeditionen skall en andra expedition utrustas, som skall uppföra en trådös telegrafstation och observationsplats någonstades mellan 78° och 80° breddgraden.

Denna station skall stå i förbindelse med dr Anschutz' undervattensbåt, som kommer att vara utrustad med apparater för trådös telegrafering.

Den stora elektriska firman Siemens & Halske i Berlin, som äger dispositionsrätten öfver Braunstrådösa telegrafsystem, står bakom dr Scholl och skall leverera alla apparater och instrument för magnetiska oceanografiska och andra vetenskapliga undersökningar.

Resultaten skola meddelas tidningarna med hjälp af trådös telegraf.

Nu sedan kung Edward kommit tillbaka från sin rundresa har han tagit en tur till Skottland och sedan till Irland, hvarest han med egna ögon tänker se efter om den gröna öns söner verkligen ha det så svårt som det påstas och sedan om så skulle vara, ja, då blir det nog som förut.